Kits Primair

kinderopvang en openbaar basisonderwijs

KINDEREN INTELLIGENTIE TALENTEN SAMEN

Algemeen pedagogisch beleidsplan

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleid van Kits Primair.
Dit pedagogisch beleid beschrijft onze pedagogische aanpak op onze Integrale Kindcentra (IKC's) en is gebaseerd op ons strategisch beleid "Kleur geven aan onderwijs en kinderopvang". Kits Primair wil met het bieden van kinderopvang en onderwijs op al haar locaties een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Dit pedagogisch beleid is voor:

- De ouders van alle kinderen die wij dagelijks begeleiden bij spelen, ontdekken, leren en ontwikkelen.
- Onze enthousiaste en betrokken medewerkers om hen een kader te bieden voor hun dagelijks werk.
- Ouders die in de toekomst overwegen van onze kinderopvang gebruik te maken.
- Professionals die bij KITS PRIMAIR kinderopvang willen werken zodat ze kunnen zien of onze ideeën en werkwijze bij hen passen.
- Iedereen die wil weten hoe wij over opvoeden en opgroeien van kinderen denken en door onze ideeën geïnspireerd wil worden.

Onze pedagogische ambitie is dat elk kind bij ons opgroeit tot een sociaal en weerbaar mens, die respect heeft voor zichzelf, de ander en de omgeving. Dit beleid gaat over kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar en is gebaseerd op de pedagogische visie van Kits Primair. Het pedagogisch beleid geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor eenheid in de aanpak op alle IKC's van Kits Primair.

In hoofdstuk 1 beschrijven we de missie, visie en kernwaarden van Kits Primair. In hoofdstuk 2 is het algemeen pedagogisch beleid Kits Primair opgenomen en worden de kaders, visie, uitgangspunten, doelen en werkwijze benoemd. Het algemeen pedagogisch beleid is richtinggevend voor alle IKC's van Kits Primair.

Het pedagogisch beleid wordt geconcretiseerd in het pedagogisch werkplan (hoofdstuk 3).

Naast dit algemene pedagogische beleidsplan is er een locatiespecifiek pedagogisch beleidsplan.

Herman Gebben

Directeur-bestuurder
Kits Primair

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING **1**

1 | MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN **4**

1.1 MISSIE 4
1.2 VISIE 4
1.3 KERNWAARDEN INTEGRALE KINDCENTRA KITS PRIMAIR 4

2 | ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEID KITS PRIMAIR **5**

2.1 ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEID 5
2.2 ALGEMENE DOELSTELLING VAN KITS PRIMAIR 5
2.3 DE PEDAGOGISCHE VISIE 5
2.4 DE OPVOEDINGSDOELEN 5
2.4.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving *5*
2.4.2 Het bevorderen van persoonlijke competenties *5*
2.4.3 Het bevorderen van sociale competenties *6*
2.4.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden *6*
2.5 POSITIVE BEHAVIOR SUPPORT (PBS) 6
2.5.1 De basiselementen van PBS *7*
2.6 VISIE OP LEREN IN EEN ONTWIKKELINGSGERICHT KLIMAAT 7
2.7 RICHTINGGEVENDE KADERS 8
2.7.1 Wettelijk en pedagogisch kader voor de kinderopvang *8*
2.7.2 Ouderparticipatie *9*
2.7.3 VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) *9*

3 | PEDAGOGISCH WERKPLAN **12**

3.1 Veiligheid en hygiëne *12*
3.1.1 Drie-uursregeling kinderopvang *12*
3.2 TEAM 13
3.2.1 Pedagogisch medewerkers *13*
3.2.2 Vrijwilligersbeleid *14*
3.2.3 Relatie kind – pedagogisch medewerkers en mentorschap *14*
3.2.4 Vaste gezichten criterium *15*
3.2.5 Relatie tussen kinderen *15*
3.4 PLAATSING 16
3.4.1 Rondleiding en Intake *16*
3.4.2 Wennen *16*
3.4.3 Extra opvang *17*
3.4.4 Ruilen van dagdelen *17*
3.4.5 Flexibele opvang *17*
3.4.6 Opvang in de vakanties *18*
3.5 DAGINDELING 18
3.5.1 Brengen/halen *18*
3.5.2 Tijdens schoolvakanties *18*
3.6 SPEL EN ACTIVITEITEN 18
3.6.1 Inrichting *18*
3.6.2 Spelen, vrij/begeleid spel, samen spelen *19*
3.6.3 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het activiteitenprogramma Uk & Puk *20*
3.6.4 Ontwikkelingsstimulering baby's *21*
3.6.5 Activiteiten 4-13 jaar *21*
3.6.6 Buiten spelen *21*
3.6.7 Feesten en verjaardagen *22*
3.7 VERZORGING 22
3.7.1 Voeding *22*
3.7.2 Uiterlijke verzorging en hygiëne *22*
3.7.3 Ziekte *23*
3.7.4 Slapen *23*
3.8 ONTWIKKELING 24
3.8.1 Basale ontwikkelingsbehoeften *24*

3.8.2 Speel- werkgedrag 25
3.8.3 Motorische ontwikkeling 25
3.8.5 Symboolontwikkeling 26
3.8.6 Creatieve ontwikkeling 27
3.8.7 Seksuele ontwikkeling 27
3.8.8 Observaties, de rol van de groepsleiding 27
3.8.8.1 Observaties 27
3.8.8.2 Overzicht ontwikkelingslijnen 28
3.8.8.3 Overdracht basisschool 28
3.8.8.4 Gedrag volgmodel Oog! op de naschoolse opvang 29
3.8.8.5 Meldcode kinderopvang 29
3.9 PEDAGOGISCH HANDELEN 29
3.9.1 Pedagogische visie en uitgangspunten 29
3.9.2 Corrigeren / belonen / straffen 32
3.9.3 Groepsregels en –afspraken 32
3.9.4 Pesten 32
3.9.5 Kinderparticipatie 32
3.10 OUDERS 33
3.10.1 Verantwoordelijkheid 33
3.10.2 Groepsmap voor de groepsleiding 33
3.10.4 Oudercommissie 34
3.10.5 Klachtenprocedure 34
3.10.6 Tot slot 34

1 | Missie, visie en kernwaarden

1.1 Missie
Kits Primair wil goed onderwijs en goede kinderopvang verzorgen, gericht op de optimale ontwikkeling van ieder kind. **Wij geven kleur aan onderwijs en kinderopvang**. Aan onze kinderen, maar ook aan elkaar als professionals.

1.2 Visie
Bij ons staat het kind centraal. Ieder kind is uniek en verdient aandacht en respect. Wij bieden kinderen een veilige, stimulerende en uitdagende omgeving waar talenten tot ontplooiing komen. Een plek waar een kind zich optimaal kan ontwikkelen. Waar een kind kan uitgroeien tot een sociaal, vaardig en weerbaar mens met een positief zelfbeeld.
Onze IKC's zijn openbaar. Verschillen tussen kinderen zien we als een verrijking voor ons onderwijs en onze kinderopvang. Iedereen is welkom. We leren kinderen samenwerken, respect te hebben en in te zien dat mensen verschillend zijn, maar toch gelijkwaardig.

1.3 Kernwaarden Integrale Kindcentra Kits Primair
*Kits Primair is **open en toegankelijk***
Onze IKC's zijn openbaar en toegankelijk voor ieder kind. Onze medewerkers zijn gastvrij, communicatief en staan open voor de ideeën en meningen van anderen.

Kits Primair is **resultaatgericht**
De kinderopvang en het onderwijs zijn gericht op de optimale ontwikkeling van ieder kind. Hierin willen we aantoonbare resultaten halen. We zijn ambitieus en streven naar de hoogste kwaliteit.

Kits Primair is **professioneel**
Alle medewerkers van Kits Primair zijn professionals en laten dit ook zien. Er is voortdurend aandacht voor professionalisering en de versterking van het professionele klimaat.

*Kits Primair is **samenwerkend***
Kits Primair werkt samen met de omgeving: met ouders, verenigingen, externe organisaties en het voortgezet onderwijs. Onze IKC's hebben een spilfunctie in de wijk of het dorp.

*Kits Primair is **respectvol***
We nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus. Onze medewerkers, maar ook de ouders en kinderen, zijn respectvol naar iedereen.

2 | Algemeen pedagogisch beleid Kits Primair

2.1 Algemeen pedagogisch beleid

Onze kerntaak is het bieden van goed onderwijs en kwalitatief hoogstaande kinderopvang aan kinderen ten dienste van en in samenwerking met de ouders. Deze kerntaak wordt met name zichtbaar in de praktijk, dat wil zeggen in het werk van IKC-medewerkers en in de interactie en het partnerschap met ouders.

2.2 Algemene doelstelling van Kits Primair

Kits Primair stelt zich ten doel een zo breed mogelijk scala van opvangfaciliteiten te bieden voor kinderen vanaf de leeftijd van ongeveer 10 weken totdat zij de basisschool verlaten als service- en dienstverlening aan ouders, waarbij met zowel de belangen van de kinderen als hun ouders rekening wordt gehouden. In alle vormen van kinderopvang en onderwijs die Kits Primair biedt staat het pedagogisch verantwoord handelen en de ontwikkeling van het kind centraal.

2.3 De pedagogische visie

De pedagogische visie en hieruit voortvloeiend de visie op leren in een ontwikkelingsgericht klimaat zijn gebaseerd op de vier opvoedingsdoelen van Riksen-Walraven en Positive Behavior Support (PBS).

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar:

- Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving
- Het bevorderen van persoonlijke competenties
- Het bevorderen van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.

Elke locatie gebruikt als uitgangspunt het pedagogische beleid van Kits Primair, met de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven als leidraad, toch zullen er verschillen zijn door bijv. accenten die net anders gelegd worden, soms door inbreng van de ouders of door directie en medewerkers.

2.4 De opvoedingsdoelen

2.4.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving

Het bieden van een gevoel van veiligheid, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt, is de meest basale pedagogische doelstelling die voor alle vormen van kinderopvang en onderwijs geldt.
Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

- Vaste en sensitieve verzorgers.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten.
- De inrichting van de omgeving.

Kinderen moeten zich prettig kunnen voelen in een kindcentrum, ze moeten zich er thuis kunnen voelen.

Juist vanuit een gevoel van veiligheid kan een kind komen tot ontwikkeling door te ontdekken, te exploreren, te spelen, te leren. De medewerkers spelen hierin een cruciale rol, door te werken vanuit een sensitieve en responsieve benadering van de kinderen.

2.4.2 Het bevorderen van persoonlijke competenties

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een

kind in staat om allerlei problemen op te kunnen lossen en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door:

- Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten (met o.a. een doorgaande educatieve lijn van 0-13 jaar binnen onze IKC's).
- Vaardigheden van medewerkers in het uitlokken en begeleiden van spel en leren.
- Medewerkers scheppen condities voor spel en leren door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te nemen.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel en leren

2.4.3 Het bevorderen van sociale competenties

Het begrip "sociale competentie" omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid en een brede blik op maatschappelijke ontwikkelingen. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

2.4.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Kinderopvang en onderwijs in een kindcentrum biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. De groepssetting biedt daarom in aanvulling op de socialisatie in het gezin, heel eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht.

2.5 Positive Behavior Support (PBS)

Binnen onze IKC's zijn we gericht op het creëren van een omgeving die de ontwikkeling bevordert in een positieve, sociale en veilige omgeving die gedragsproblemen voorkomt. Hieraan geven wij vorm door middel van Positive Behavior Support (PBS).

PBS is een doelmatige, IKC-brede aanpak voor kinderen, die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Het doel is het creëren van een positieve, sociale omgeving, die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. PBS is een 'kapstok' waaraan alle interventies en methoden die met gedrag te maken hebben in een IKC opgehangen kunnen worden. Dingen die goed werken, worden vastgelegd en geïntegreerd in PBS. Dit zorgt ervoor dat succesvolle dingen niet verloren gaan.

PBS is een effectief gebleken aanpak, gericht op het expliciet maken en stimuleren van gewenst gedrag. Net als 'gewone' vakken als taal, rekenen en biologie, kun je kinderen gewenst gedrag leren, door duidelijk en consequent te zijn in wat je van hen verwacht. Het doel van PBS is om de leerprestaties te verbeteren door een sociale omgeving te scheppen die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Hiervoor worden methoden aangereikt op het niveau van het IKC, de groep en de individuele leerling.

De kernprincipes die wij bij PBS hanteren, zijn:

- Ontwikkel duidelijke gedragsverwachtingen
- Communiceer en onderwijs je verwachtingen
- Herken en bekrachtig gewenst gedrag
- Minimaliseer de aandacht voor ongewenst gedrag
- Wees duidelijk en consequent met de gevolgen.

2.5.1 De basiselementen van PBS

1. Onze kinderen weten welk gedrag van hen wordt verwacht
Vanuit onze gemeenschappelijke waarden (zoals respect, veiligheid, verantwoordelijkheid) bepaalt ieder IKC-team gezamenlijk welk gedrag van kinderen wordt verwacht. Voor alle plekken in en om het IKC worden deze gedragsverwachtingen duidelijk benoemd en visueel gemaakt. Dus niet alleen in de groep, maar ook in de gangen, op het plein en bij activiteiten buiten het IKC, weten de kinderen welk gedrag er van hen verwacht wordt.

Alle medewerkers worden betrokken bij het formuleren van de waarden van het IKC en bij de uitvoering van de verschillende interventies. Zo wordt gewenst gedrag bekrachtigd door de leerkracht en de pedagogisch medewerker in de groep, maar ook door de pleinwacht op het plein en de leesmoeder in de bibliotheek.

2. Gedrag wordt aangeleerd
Binnen Kits Primair wordt ‘gedrag’ gezien als een vak. Net als taal en rekenen wordt gedrag regelmatig geoefend en herhaald. Zo weten de kinderen hoe het gedrag behorende bij de gedragsverwachting er concreet uitziet.

3. Gewenst gedrag wordt bekrachtigd
Om gedrag structureel te stimuleren, ontwikkelt het IKC-team een beloningssysteem dat door alle medewerkers van het IKC wordt gebruikt.

De aandacht voor ongewenst gedrag wordt minimaal gehouden. Teamleden werken actief aan een verhouding van 4:1. Dat betekent vier positieve bekrachtigers tegenover één correctie. Bekrachtigen gebeurt met name door het geven van complimenten gekoppeld aan gewenst gedrag.

4. Bij ongewenst gedrag volgt een duidelijke consequentie
Wanneer een kind niet aan een gedragsverwachting voldoet, volgt een consequentie. Er is eenduidigheid binnen het IKC over de consequenties die gehanteerd worden bij ongewenst gedrag, zodat voor kinderen en medewerkers duidelijk is hoe die consequenties eruitzien.

5. School, ouders en (jeugd-)zorg werken intensief samen
Een belangrijk en uniek element binnen PBS is dat een actieve samenwerking tussen IKC, ouders en (jeugd)zorg gestimuleerd wordt.

Het IKC betrekt ouders op een positieve manier bij de kinderopvang en het onderwijs van hun kind. Er zijn ouderavonden om de ouders te informeren over de waarden die hun kind op school leert. Hierbij wordt ook gezamenlijk nagedacht over manieren waarop ouders zelf het positieve gedrag van hun kind thuis kunnen stimuleren. Het integreren van opvang, onderwijs en zorg helpt bij het vroeg signaleren van kinderen en gezinnen die specifieke zorg nodig hebben en zorgt ervoor dat de juiste zorg sneller op de juiste plek geboden wordt.

6. Beslissingen worden gemaakt op basis van geregistreerde gegevens
Het gedrag van alle kinderen wordt geregistreerd en in kaart gebracht in een databasesysteem. De registratie van gedragsincidenten geeft onze IKC’s zicht op waar, wanneer, hoe laat en bij wie gedragsincidenten plaatsvinden. Deze informatie helpt ons om gerichte beslissingen te nemen en waar nodig over te gaan tot actie op het niveau van het gehele IKC, een groep of een individueel kind.

2.6 Visie op leren in een ontwikkelingsgericht klimaat

Leren doe je niet alleen onder, maar ook na schooltijd en in de virtuele wereld. Leren doe je op vele manieren. De cognitieve variant, kennis verwerven, is er slechts één van. Ontdekkend

leren, de kunst afkijken, participeren, oefenen, het leren door opdoen van ervaringen en gebruik te maken van alle zintuigen: juist binnen een IKC kunnen die verschillende variaties in praktijk worden gebracht. Leren gebeurt niet alleen met theoretische lesboeken en middels instructiefilmpjes op de computer, maar bijvoorbeeld ook door de samenwerking met bedrijven en verenigingen op te zoeken en anderen, zoals het verzorgingshuis of de dierenweide in de buurt. Kinderen willen uitgedaagd worden.

Het draait niet alleen om kennis, maar evengoed om vaardigheden en houdingsaspecten. We leren kinderen om de vaardigheden onderzoeken, ondernemen en ontwerpen te ontwikkelen en hoe belangrijk het is om alert in te spelen op snelle veranderingen. We leren kinderen tevens om abstract en creatief te denken en om complexe vraagstukken op te lossen. Om geleerde kennis toe te passen en ICT effectief in te zetten. Om goed samen te werken en te communiceren en om door te zetten. Kortom: zaken die je moet kunnen en weten in de 21ste eeuw.

Om aan deze opvoedingsdoelen te kunnen werken worden een aantal opvoedingsmiddelen ingezet:

- De interactie tussen IKC-medewerker en kind
- De fysieke omgeving
- De groep
- Het activiteitenaanbod
- Het spel- en leermateriaal
- De beleidsdocumenten procedures en protocollen van Kits Primair

Door het inzetten van deze middelen streven we er naar onze opvoedingsdoelen te bereiken.

Kits Primair hanteert het ontwikkelingsvolgmodel BOSOS 2-4 en BOSOS-Kleuters op alle IKC's. We volgen door de inzet van BOSOS 15 ontwikkelingslijnen die gecomprimeerd worden tot 3 hoofdontwikkelingslijnen. Deze 3 ontwikkelingslijnen de visueel-motorische, taal- en cognitieve en de sociaal-emotionele ontwikkelingslijnen worden van alle kinderen tot 6 jaar gevolgd. Op basis van dit volgen stemmen wij ons educatief aanbod af op de ontwikkeling van kinderen. Op de naschoolse opvang wordt het welbevinden gevolgd door middel van Oog! op jou. De sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen in het basisonderwijs volgen we met behulp van het observatie-instrument ZIEN.

2.7 Richtinggevende kaders

2.7.1 Wettelijk en pedagogisch kader voor de kinderopvang

De Wet IKK (per 1 januari 2018) heeft als doel het verbeteren van de kwaliteit en de toegankelijkheid van de kinderopvang. Daarnaast is op 1 januari 2018 de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk ingegaan. Deze wet stelt peuteropvang gelijk aan kinderopvang. Dit betekent dat peuteropvang aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen als kinderdagverblijven. De nieuwe kwaliteitseisen voor kinderopvang zijn opgedeeld in vier thema's: de ontwikkeling van het kind centraal, veiligheid en gezondheid, stabiliteit en pedagogisch maatwerk en kinderopvang is een vak.

De GGD hanteert de wet- en regelgeving voor de inspecties die in opdracht van de gemeente uitgevoerd worden. Kits Primair hanteert deze wet- en regelgeving als uitgangspunt voor de kwaliteit van de opvang op de locaties

De in de wet opgenomen pedagogische doelen vormen het raamwerk waarbinnen het pedagogisch beleid en handelen van Kits Primair zich afspeelt. Het vormt de basis waar de medewerkers van Kits Primair van uitgaan en het biedt de ruimte om verantwoorde keuzes te maken die bij de pedagogische visie van Kits Primair passen.

2.7.2 Ouderparticipatie
Kits Primair streeft volgens de regels van de Wet kinderopvang naar een Oudercommissie voor iedere locatie. Daarnaast functioneert binnen Kits Primair een Centrale Oudercommissie. De Ouders hebben via de Oudercommissies invloed op het pedagogisch beleid op locatieniveau zoals vastgelegd in de reglementen voor de Oudercommissie en op organisatieniveau via de Centrale Oudercommissie.

Aangaande de volgende onderwerpen worden alle voorstellen voor advies aan de Oudercommissie voorgelegd:
- de wijze waarop Kits Primair de kinderopvang organiseert en het pedagogisch beleid;
- voedingsaangelegenheden, beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid en gezondheid;
- openingstijden;
- beleid met betrekking tot spel- en ontwikkelingsactiviteiten;
- het aanbieden van voorschoolse educatie;
- klachtenregeling;
- wijziging van de tarieven.

Daarnaast kan de (Centrale) Oudercommissie ook ongevraagd advies uitbrengen over deze onderwerpen.

2.7.3 VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)
Het doel van de voor- en vroegschoolse educatie bij Kits Primair is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder of met een minimale achterstand in het basisonderwijs kunnen starten. Dit geldt niet alleen voor de zogenaamde ‘doelgroepkinderen’, maar voor alle peuters. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vormt eveneens een speerpunt van het Onderwijsachterstandenbeleid van de Rijksoverheid en de gemeente Midden-Drenthe. Het is als compensatie bedoeld voor kinderen die thuis te weinig ontwikkelingsgerichte stimulering ontvangen.

Op alle locaties van Kits Primair wordt gewerkt met het VVE-programma ‘Uk & Puk’. Dit vanuit de visie dat het van groot belang is voor alle kinderen om op te groeien in een rijke stimulerende omgeving. Ter bevordering van de positieve effecten op de brede ontwikkeling van het jonge kind wordt aan alle kinderen vanaf 0 jaar het programma aangeboden.

Peuters met een VVE-indicatie
Doelgroepkinderen vanaf 2,5 jaar wordt extra ondersteuning geboden om onderwijsachterstanden voor de start in groep 3 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Doelgroepkinderen krijgen tenminste 960 uur gerichte ondersteuning in de periode van 2,5 tot 4 jaar. Dit organiseren we door op alle locaties van Kits Primair, tijdens de schoolweken, een aanbod voorschoolse educatie aan te bieden van 16 uur per week. Na de peutergroep eten de doelgroepkinderen aansluitend samen met de andere kinderen op de kinderopvang, waarin met name veel kansen worden aangegrepen om interactie te hebben met de kinderen.

Voorts is er veel aandacht voor gezond gedrag, gezonde voeding en biedt het samen eten veel mogelijkheden om de sociale vaardigheden van de kinderen te versterken. Na de lunch worden veel herhaalde activiteiten uitgevoerd van het VVE-programma Uk&Puk. Door te herhalen zien we dat vooral de taalontwikkeling hierdoor een extra stimulans krijgt en de doelen eerder worden gerealiseerd.

In de groepen 1 en 2 wordt op basis van de overdracht die plaatsvindt als een kind van de peuters doorstroomt naar de kleuters extra aandacht besteed aan de onderdelen waar het kind ondersteuning bij nodig heeft om een goede start in groep 3 te kunnen maken.

Ontwikkelingsgericht werken
Alle kinderen worden extra gestimuleerd in hun ontwikkeling, maar de doelgroepkinderen worden binnen de extra uren gericht gestimuleerd in hun ontwikkeling, door het volgen van de ontwikkeling van de kinderen en het vervolgens gericht afstemmen van het aanbod en de activiteiten door de pedagogisch medewerkers. Binnen onze IKC's is er door een gestructureerde, didactische aanpak van het Uk & Puk programma en het ontwikkelingsvolgmodel BOSOS aandacht voor de sociaal-emotionele, cognitieve ontwikkeling en motorische ontwikkeling van alle kinderen van 0 tot 6 jaar oud. In de aangeboden activiteiten vanuit Uk & Puk worden vaardigheden op de deelgebieden van taal, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek en rekenen ontwikkeld.

De taalontwikkeling wordt gestimuleerd door voorleesactiviteiten, het zingen van liedjes, het opzeggen van versjes en het talig ondersteunen van activiteiten (zie ook hoofdstuk 3.6.3 activiteitenprogramma) Interactie met en actieve inbreng van het kind staat hierbij centraal. Op het gebied van taalontwikkeling streven wij de volgende doelen na:

- Een positieve houding ten opzichte van de thuistaal van het kind waarbij rekening gehouden wordt met de ontwikkeling van Nederlands als tweede taal en het actief kunnen gebruiken van opgedane taalvaardigheden.
- Het uitbreiden van de woordenschat (woordenlijst van Bacchini, 2005) waarbij in het aanbieden gebruik gemaakt wordt van de theorie van Verhallen.
- Op een effectieve en sociale manier met een ander kunnen communiceren.
- Aandacht voor ontluikende geletterdheid als boekoriëntatie en verhaalbegrip.
- Door het stellen van denkvragen, het vervolgens analyseren en het inspelen op de reactie van het kind, stimuleren we denkgesprekken (denk stimulerende gespreksmethode).

Sociaal- emotionele ontwikkeling kan enkel plaatsvinden als er sprake is van veilige gehechtheid tussen verzorger en kind en emotioneel welbevinden van het kind. Hierbij is de interactie tussen verzorger en kind van groot belang. Het bekijken en imiteren van de verzorger en leeftijdsgenoten en de daaruit voortkomende wederkerigheid zorgt voor een emotionele band. De ontwikkelingsdoelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling bij Kits Primair zijn gericht op:

- Het omgaan met eigen gevoelens.
- De omgang met pedagogisch medewerkers.
- De omgang met andere kinderen.

De motorische en zintuigelijke ontwikkelingsdoelen worden gestimuleerd door kinderen de gelegenheid te bieden zoveel mogelijk verschillende motorische vaardigheden te ontwikkelen, te oefenen en zintuigelijke ervaringen op te doen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat dagelijkse activiteiten en spel onder invloed van en in samenspel met zintuigelijke ervaringen de motoriek ontwikkelen.

Bij de rekenkundige ontwikkeling worden de kinderen op speelse wijze in aanraking gebracht met rekenen. De rekenkundige doelen (ontluikende gecijferdheid) zijn gericht op:

- Omgaan met de telrij.
- Omgaan met hoeveelheden.
- Omgaan met getallen.
- Meten en meetkunde.

De opbrengsten (ontwikkelingsproces) van ons aanbod VVE aan de doelgroepkinderen worden per UK&PUK thema geregistreerd in het volgdocument Signaleren en observeren en jaarlijks gegenereerd uit ons ontwikkelingsvolgmodel BOSOS 0-2 en BOSOS 2-4. Het gaat hierbij niet zozeer om 'harde' opbrengsten, maar vooral het in kaart brengen van de stappen die de zogenaamde doelgroepkinderen maken in hun ontwikkelingen, ten opzichte van hun leeftijdsgenootjes. We evalueren jaarlijks ons VVE beleid met de centrale oudercommissie

en het managementteam en eens per jaar op locatieniveau met het team. Eventuele bijstellingen in het VVE beleid worden daarna doorgevoerd.

2.7.4 Zorg in de kinderopvang

Binnen ieder IKC zijn zorgcoördinatoren (intern begeleiders) en een VVE coach werkzaam. Deze intern begeleiders en VVE coach ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij de groepsgerichte vroeg-signalering. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften worden besproken in de groepsbespreking om nader te bepalen wat de ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften zijn. De uitkomsten kunnen leiden tot een plan van aanpak of bijvoorbeeld een doorverwijzing; uiteraard altijd in overleg met ouders/verzorgers.

Kits Primair participeert binnen verschillende overleggen met onder andere de gemeente Midden-Drenthe, de GGD en het CJG (Centrum Jeugd en Gezin). Het streven is om samen met de andere partners een sluitende welzijns- en zorgstructuur te realiseren, zowel in de voor- als vroegschoolse periode met als doel het behalen van een zo goed mogelijk (start-)positie voor alle kinderen. De zorgstructuur van de kinderdagopvang van Kits Primair is hierop aangepast.

3 | Pedagogisch werkplan

3.1 Veiligheid en hygiëne

Wij controleren jaarlijks de veiligheid en gezondheid door middel van een Risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid conform de eisen van de Wet kinderopvang. De GGD toetst of we de Risico-inventarisatie uitgevoerd hebben volgens de daarvoor geldende normen. We willen en kunnen echter niet alle risico's voor kinderen wegnemen. Kinderen ontwikkelen zich met vallen en opstaan. We vinden het belangrijk dat kinderen met aanvaardbare risico's leren omgaan.

Aan de hand van de bevindingen van de Risico-inventarisatie wordt een plan opgesteld. Dit veiligheids- en gezondheidsplan ligt ter inzage op het IKC. Ongelukjes en bijna ongelukjes worden in een logboek bijgehouden, zodat we ons beleid rondom veiligheid indien nodig bij kunnen stellen. Zowel de Risico-inventarisatie als de ongevallenregistratie zijn voor u als ouder in te zien op de locatie.

Binnen Kits Primair werken wij conform de wet en regelgeving. De GGD toetst jaarlijks en maakt over haar bezoek een rapport waarin eventuele noodzakelijke verbeteringen worden gemeld. Vervolgens worden door de leidinggevende stappen ondernomen om deze voorschriften z.s.m. te realiseren. Het rapport ligt ter inzage op de locatie. De GGD toetst naast de hygiëne ook andere zaken: groepssamenstelling, geschoold personeel, veiligheid van het gebouw, ziektebeleid, VVE en de eerdergenoemde Risico-inventarisatie.

Het gebouw wordt dagelijks schoongemaakt door onze facilitaire medewerkers.
Deze werken volgens een schoonmaakprogramma. De pedagogisch medewerkers houden tussen de bedrijven door de groepsruimte, keuken en sanitaire voorzieningen schoon en netjes.

Ten aanzien van de veiligheid in het gebouw worden ook de normen van de brandweer gehanteerd. De brandweer controleert dit regelmatig. Aan de hand van een ontruimingsplan wordt tweemaal per jaar met de kinderen geoefend, eerst zonder alarm, vervolgens met alarm. Soms kunnen de pedagogisch medewerkers hier een thema van maken, waardoor het ook nog leuk en leerzaam is. Er is dagelijks BHV geschoold personeel aanwezig in het gebouw. Ook zal het voorkomen dat er een oefening plaats zal vinden met alle overige gebruikers van het gebouw.

Het volledige Veiligheidsbeleid van Kits Primair is te lezen op onze website
www.kitsprimair.nl

3.1.1 Drie-uursregeling kinderopvang

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig in de kinderopvang. Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen, is de drie-uursregeling van kracht. Dat betekent dat we binnen ons IKC op de onderstaande tijden afwijken van de bkr (beroepskracht-kind-ratio)

- tussen 7.30 en 8.30 uur
- tussen 12.30 en 13.30 uur
- tussen 17.00 en 18.00 uur.

Buitenschoolse opvang:
Op de buitenschoolse opvang mogen er voor- en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Dat betekent dat we op het IKC op de onderstaande tijden afwijken van de bkr (beroepskracht-kind-ratio):

- tussen 7.30 en 8.00 uur ***of*** tussen 17.30 en 18.00 uur

Tevens geldt inzet van minimaal de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. Naast dit half uur per dag is op vrije dagen en in de vakantie dezelfde drie-uursregeling van toepassing als in de dagopvang. Op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt

3.2 Team

3.2.1 Pedagogisch medewerkers

Kits Primair werkt uitsluitend met gediplomeerde pedagogisch medewerkers die voldoen aan de door de CAO Kinderopvang gestelde eisen. Daarnaast kunnen stagiaires boven de betaalde formatie worden ingezet bij ziekte of tijdens vakantie van een pedagogisch medewerker. De stagiaires worden formatief ingezet op de eigen locatie, wanneer ze minimaal tweedejaars zijn en geschikt zijn bevonden. Een stagiaire staat niet alleen op een groep, behalve tijdens de pauzes.

Er is een maximale verhouding tussen pedagogisch medewerkers, en beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires met betrekking tot hun formatieve inzet. Formatieve inzet betekent dat de beroepskracht-in-opleiding of stagiair geheel of gedeeltelijk meetelt in de berekening van de BKR.

Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers op een kindercentrum. Bijvoorbeeld, als volgens de beroepskracht-kindratio in het IKC minimaal zes beroepskrachten moeten worden ingezet, dan mogen maximaal twee hiervan beroepskrachten-in-opleiding en/of stagiaires zijn die formatief worden ingezet. Afhankelijk van hun opleiding en opleidingseisen krijgen zij, onder verantwoordelijkheid van het team, diverse taken en in toenemende mate een zekere zelfstandigheid.

Stagiaires die een niveau 4 opleiding volgen en dus een afgerond MBO 3 diploma hebben, kunnen met een nul-uren arbeidscontract wel formatief ingezet worden, dus ook als inval op andere groepen dan de eigen groep.

Er wordt gewerkt volgens een vast rooster en zoveel mogelijk met vaste medewerkers op een eigen groep.

Bij ziekte of verlof van de vaste pedagogisch medewerkers worden zij vervangen door een invalkracht. Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk vaste invallers, maar het kan voorkomen dat bij tekort, een invaller vanuit de invalpoule van Kindercentra Kits Primair wordt ingezet of een geschikte stagiaire. Bij vakanties, onder- of overbezetting, ziekte van pedagogisch medewerkers kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd.

De pedagogisch medewerkers en invallers hebben jaarlijks een functioneringsgesprek met hun leidinggevende. Er vinden periodiek werkbegeleidingsgesprekken plaats in de vorm van een locatieoverleg geleid door de IKC-directie.

We werken aan een optimale kwaliteit van kinderopvang door de inzet van gekwalificeerde pedagogisch medewerkers, een pedagogisch (IKK) coach/beleidsmedewerker en een VVE-coach/beleidsmedewerker op al onze locaties. Deze pedagogisch coaches begeleiden alle

pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van het pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk. Iedere pedagogisch medewerker heeft recht op 10 uur coaching per jaar (per fte). Voor startende pedagogisch medewerkers zelfs 20 uur (per fte). Daarnaast investeren wij minimaal 50 uur per locatie aan het vormgeven van het pedagogisch beleid en heeft iedere locatie waar doelgroepkinderen VVE afnemen recht op begeleidingstijd naar rato van het aantal doelgroepkinderen.

De IKK-coach zich richt vooral op twee pijlers: pedagogisch vakmanschap (interactievaardigheden, kennis van de ontwikkelingsgebieden van kinderen en het bijpassend pedagogisch handelen) en persoonlijk vakmanschap, zoals beroepshouding en competenties. Door middel van het bieden van ondersteuning, gericht coachen en (eventuele) inzet van beeldbegeleiding, werken we voortdurend aan de professie, talenten en kwaliteiten van onze pedagogisch medewerkers. Voor de inhoudelijke verantwoording van te behalen kwaliteitsdoelen, inzet, werkwijze en inzicht in verdeling van coachtijd verwijzen we graag naar het document Çoachingsplan IKK en VE.

Deskundigheidsbevordering en het onderhouden van deskundigheid vindt plaats d.m.v. scholing en cursusaanbod van Kits Primair voor pedagogisch medewerkers. Ook worden er themavergaderingen voor alle medewerkers georganiseerd gericht op pedagogisch handelen en activiteiten/ workshops ter bevordering van het dagelijks aanbod voor de kinderen.
Alle pedagogisch medewerkers die werken met kinderen van 0-4 jaar zijn of worden geschoold in het werken met Uk&Puk en BOSOS.

Alle medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode kindermishandeling.
Al onze medewerkers beschikken over een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang. Door de overheid wordt de geldigheid van de VOG's door continue screening bewaakt.

3.2.2 Vrijwilligersbeleid

3.2.3 Relatie kind – pedagogisch medewerkers en mentorschap

Een basisvoorwaarde voor goede opvang is dat een kind zich veilig voelt. De relatieopbouw tussen kind en pedagogisch medewerkers wordt gestimuleerd door een open en positieve houding, communicatie, actief luisteren, oprechte aandacht, sensitiviteit en een respectvolle manier van omgaan met elkaar. We vinden het belangrijk geborgenheid te bieden, ruimte te geven, een rijke, uitdagende omgeving te creëren, te stimuleren en de kinderen zich welkom te laten voelen. Ieder kind is anders en vraagt een andere benadering. De pedagogisch medewerkers willen hier zo goed mogelijk op in spelen.

Aan ieder kind is een mentor toegewezen. De mentorkinderen zijn ingedeeld op een lijst in de groepsmap. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind en de ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun zoon/dochter is. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Ieder jaar nodigt de mentor de ouders uit voor een gesprek over de ontwikkeling van hun zoon/dochter, aan de hand van ons ontwikkelingsvolgsysteem. Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeften van een kind.

Verder heeft de mentor regelmatig, tijdens informele momenten, contact met de ouders over het welbevinden en het gedrag van het kind. Gesprekken kunnen ook op initiatief van de ouders plaatsvinden.

Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. Eventueel

vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met instemming van de ouders). In de naschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt van het kind. Hier hebben mentoren jaarlijks contact met de ouders over het welbevinden en het gedrag van hun zoon/dochter, aan de hand van het gedrag volgmodel Oog!

3.2.4 Vaste gezichten criterium

Een ‘vast gezicht’ is één van de pedagogisch medewerkers die aanwezig moet zijn als het kind aanwezig is. Als het kind aanwezig is, werkt er die dag dus minimaal één vast gezicht van het kind op de groep, zodat het kind minimaal één vertrouwd gezicht ziet. Er kunnen meer pedagogisch medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de vaste gezichten. Het maximaal aantal vaste gezichten, wordt bepaald per kind en niet op groepsniveau. Zo mag een kind van 0 jaar maximaal 2 gezichten toegewezen krijgen. Kits Primair werkt met vaste beroepskrachten op vaste dagen.

Bij nieuwe aanmeldingen van baby’s informeert de plaatsingsmedewerker de planner. De planner bekijkt op dat moment of er voldaan wordt aan het vaste gezichten criterium.

3.2.5 Relatie tussen kinderen

De relatie tussen de kinderen wordt gestimuleerd door samen te spelen, of aan activiteiten deel te nemen in de grote of kleine groep of samen met kinderen uit andere groepen en door bij conflicten de kinderen mee te laten denken over oplossingen. Normen en waarden spelen daarbij een belangrijke rol. Wanneer je met elkaar praat, luister je naar elkaar, laat je elkaar uitspreken en kijk je elkaar aan, dit is een vorm van betrokkenheid en beleefd zijn.
Wij vinden het belangrijk dat de kinderen rekening leren houden met elkaar, ook met kinderen in verschillende leeftijden.

Vrijheid

Vanuit de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven is het pedagogisch gezien voor kinderen van belang om naast de veiligheid en vertrouwdheid die opvang binnen de eigen stamgroep/basisgroep biedt, ook mogelijkheden te krijgen om nieuwe situaties te ontdekken en activiteiten samen met bijvoorbeeld andere leeftijdgenootjes te doen. Een mogelijkheid om kinderen deze extra uitdaging te bieden is het spelen op andere groepen. Dit biedt mogelijkheden op het gebied van zowel persoonlijke als sociale ontwikkeling. Wanneer kinderen de keuze hebben in andere stam-/basisgroepen te spelen, biedt dit de mogelijkheid aan het kind om te leren omgaan met de verschillende aspecten van veiligheid (ruimte, groepsklimaat, pedagogisch medewerkers, enz.). Het kind heeft eveneens de mogelijkheid op eigen initiatief in een veilige situatie de uitdaging aan te gaan en zodoende te ontdekken. Als pedagogische medewerkers inschatten dat deze mogelijkheid passend is bij de ontwikkeling, de behoefte en het welzijn van een individueel kind, zullen de ouders hierover geïnformeerd worden. De mogelijkheden buiten de stamgroep worden alleen aangeboden wanneer ouders en kinderen hiervoor open staan.

De kinderen zijn in de gelegenheid, alleen als zij dit zelf willen, om bij de andere groep aan te sluiten en/of aan activiteiten in andere groepsruimtes deel te nemen of te spelen in de daarvoor ingerichte gangen of speelplaatsen. Overgang van de ene groepsruimte naar de andere vindt altijd in overleg en met toestemming van de pedagogisch medewerkers plaats om goed toezicht mogelijk te maken.

De kinderen en de pedagogisch medewerkers kennen elkaar op de locaties. Pedagogisch medewerkers zijn op alle groepen bekend, doordat er bijvoorbeeld samen buiten gespeeld wordt, zij regelmatig of structureel op andere groepen werken of door samenvoeging van groepen op rustige dagen en soms aan het begin en einde van de dag.

Pedagogisch medewerkers weten bij welke stamgroep of basisgroep kinderen thuishoren en registreren op de aanwezigheidslijst wanneer een kind in de andere stam-/basisgroepsruimte

verblijft of aan een activiteit in een andere groepsruimte deelneemt. Het is eveneens mogelijk dat een kind op de andere stam-/basisgroep blijft eten en drinken, wanneer het kind dit zelf aangeeft of wanneer de pedagogisch medewerkers ervaren dat dit voor het welbevinden van het kind goed is. Voor het terugkeren op de stam-/basisgroep is altijd gelegenheid. Slapen gebeurt in de eigen stamgroep.

Beroepskrachten
Het minimaal aantal aanwezige pedagogisch medewerkers wordt vastgesteld aan de hand van het aantal kinderen op de locatie en conform de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. In het kader van het open deurenbeleid en tijdens activiteiten kan, conform deze Regeling, afgeweken worden van het leidster/kind ratio. Het totaal aantal vereiste beroepskrachten blijft dan onveranderd.

Activiteiten
Naast de activiteiten op de groep, worden per locatie activiteiten aangeboden. De activiteiten vinden op wisselende groepen plaats, waarbij deelname vanuit de hele locatie mogelijk is (zie hoofdstuk 3.6).
Stagiaires kunnen naast de pedagogisch medewerkers een ondersteunende rol spelen bij het activiteitenaanbod. Daarnaast is er de mogelijkheid tot uitvoeren van eigen stage opdrachten.

De inrichting van de ruimtes houdt rekening met het open deurenbeleid, waardoor een meer thematische inrichting per groep mogelijk is. In iedere ruimte kunnen specifieke activiteitenplekken ingericht zijn.

De locatie kan mede door het open deurenbeleid een zeer gevarieerd totaalaanbod leveren qua inrichting, speelattributen en activiteitenaanbod. Het is mogelijk dat de kinderen voor activiteiten de locatie verlaten.

3.4 Plaatsing

3.4.1 Rondleiding en Intake
Wanneer ouders belangstelling hebben voor kinderopvang, dan worden ze vanuit het IKC uitgenodigd voor een kennismaking en rondleiding. De rondleiding wordt verzorgd door de IKC-directie.

Het aanmelden en plaatsen van kinderen gebeurt altijd via de backoffice kinderopvang. Na de aanmelding geeft de backoffice de informatie door aan de medewerkers van het IKC. Nadat de plaatsing is afgerond, worden de ouders samen met het kind uitgenodigd op de locatie voor een intakegesprek. Het gesprek bestaat uit het uitwisselen van informatie en het noteren van belangrijke gegevens van het kind tussen ouders en pedagogisch medewerker van de groep waar het kind zal worden opgevangen.

3.4.2 Wennen
Vanuit pedagogisch oogpunt vinden wij het belangrijk dat het kind de tijd heeft om te wennen op de groep waar het wordt geplaatst of naar wordt overgeplaatst. Bij plaatsing wordt in overleg met ouder/verzorger gekeken hoe het wennen vormgegeven kan worden. Per kind wordt gekeken welke termijn nodig is.

Dagelijks kunnen per stam- of basisgroep maximaal 3 kinderen gelijktijdig toegevoegd worden om te wennen. Het aantal uren per keer wordt in afstemming met de ouders opgebouwd.

In ons pedagogisch beleid gaan we uit van de vier pedagogische basisdoelen van Riksen Walraven (zie ook hoofdstuk 3.9).

Ten aanzien van het wenbeleid ligt het accent op:

- Veiligheid bieden: door vooraf te kunnen wennen heeft het kind de mogelijkheid kleinere stappen te nemen in een veilige sfeer. Ouder(s) en pedagogisch medewerkers hebben specifiek aandacht voor het wennende kind.
- Persoonlijke ontwikkeling: Wanneer kinderen bij een interne overstap naar een andere groep vooraf kunnen wennen, hebben zij de gelegenheid qua uitdaging nieuwe ontwikkelingsstappen te maken vanuit de eigen behoefte. Uiteraard in vrijheid. Ze kunnen nieuwe materialen en nieuwe activiteiten verkennen.
- Sociale ontwikkeling: Een nieuwe groep betekent ook een nieuwe sociale uitdaging. Leeftijdsverschil, onbekendheid van de kinderen en een ander groepsklimaat kunnen een nieuwe oefengelegenheid zijn voor het wennende kind. Maar ook het broertje of zusje, of de andere pedagogisch medewerker kunnen een stimulans zijn tot verdieping van de sociale vaardigheden.

3.4.3 Extra opvang

Een kind komt op vaste dagen naar het IKC. Daarnaast is mogelijk om een extra dag(deel) aan te vragen. Een extra dag(deel) kan alleen worden toegekend als er geen extra inzet van personeel voor nodig is.

Opvang tijdens een extra dag(deel) vindt bij voorkeur op de eigen stam-/basisgroep plaats, maar indien dit niet mogelijk is, kan het in overleg op een andere groep (zie ook hoofdstuk 3.4.5). Een extra dag kan aangevraagd worden via het ouderportaal.

3.4.4 Ruilen van dagdelen

Het ruilen van dagdelen kan alleen worden toegekend als er geen extra inzet van personeel voor nodig is. Eventueel kan in overleg ook worden uitgeweken naar een andere groep. Een product kan alleen geruild worden tegen hetzelfde product. De ruiling blijft onbeperkt geldig tot het einde van het contract. Ruilen bij flexibele opvang is niet mogelijk. Ruilen voor de peuteropvang kan alleen op de dagdelen dat peuteropvang aangeboden wordt. Ruilen kan alleen als dit vooraf wordt aangevraagd, reeds verzuimde dagen kunnen niet met terugwerkende kracht geruild worden. Een ruiling kan aangevraagd worden via het ouderportaal.

3.4.5 Flexibele opvang

We sluiten geen nieuwe flexibele contracten meer af. Klanten die al flexibele opvang afnemen, kunnen hier gewoon gebruik van blijven maken. Flexibele opvang wordt op alle Kits Primair-locaties aangeboden.
Flexibele opvang houdt in, incidentele, onregelmatige of onvoorspelbare opvang in aanvulling op een vast aanbod of een maandelijks structureel onregelmatig aanbod door omstandigheden van de ouders. Naast structureel flexibele opvang, valt een dag extra opvang of een geruilde dag onder deze definitie.

In principe wordt uw kind opgevangen op zijn/haar eigen stamgroep, maar in het geval van een flexibele overeenkomst kan er door de planning gekozen worden uit te wijken naar een andere groep i.v.m. een optimale planning van leidster – kind ratio.

De haal- en brengtijden bij flexibele opvang kunnen afwijken van de reguliere tijden en worden vastgelegd in de overeenkomst van het kind. Op het moment dat u uw kind buiten de reguliere tijden haalt of brengt, willen wij u verzoeken de overdracht aan de pedagogisch medewerkers zo kort mogelijk te houden in verband met het dagritme op de groep.

3.4.6 Opvang in de vakanties
Opvang tijdens de schoolvakanties is alleen mogelijk per dagdeel: 7.30 tot 12.30 en van 12.30 tot 17.30 uur. In overleg is opvang vanaf 7.00 uur en tot 19.00 uur mogelijk.

In de schoolvakanties vindt de opvang plaats vanuit vier hoofdlocaties:
- IKC G.A.de Ridder in Beilen
- IKC Prinses Margriet in Smilde
- IKC de Bosvlinder in Hooghalen
- IKC Groene Borg in Westerbork

Voor vakanties is het belangrijk tijdig aan te geven of het kind wel of niet komt. De zomervakantie wordt ruim van tevoren opgevraagd bij de ouders (zie voor meer informatie hoofdstuk 3.5.2).

3.5 Dagindeling

3.5.1 Brengen/halen
Als de kinderen door anderen worden opgehaald dan de ouders/verzorgers, moet dit altijd van tevoren doorgegeven worden.
We geven de kinderen nooit mee aan onbekenden zonder dat we daarvoor toestemming hebben van de ouders! Als er niets bekend is bij de pedagogisch medewerkers zal er eerst contact worden opgenomen met de ouders om toestemming te krijgen. Kinderen die ’s morgens vanuit de voorschoolse opvang naar het basisonderwijs gaan of ’s middags vanuit het basisonderwijs naar de naschoolse opvang gaan, doen dit vanaf groep 3 zelfstandig.

Bij afwijkingen in de breng- of haaltijd, bijvoorbeeld in verband met een bezoek aan de huisarts of afwezigheid door ziekte, meldt de ouder van een kind dat voor- en/of naschoolse opvang afneemt tevoren aan de backoffice kinderopvang (0593-535101) of via het ouderportaal dat een kind afwezig is of later komt.

3.5.2 Tijdens schoolvakanties
In de schoolvakanties zijn de dagen wat langer voor de kinderen op de naschoolse opvang. We werken dan vaak met thema’s. Binnen Kits Primair wordt Lifestyle ingezet voor het ontwikkelen en uitvoeren van het thematische aanbod in de schoolvakanties op de 4 hoofdlocaties. Rond een bepaald thema worden ook activiteiten bedacht door de pedagogisch medewerkers. Elke dag wordt een activiteit aangeboden aan de kinderen. De kinderen zijn vrij om hieraan mee te doen. Kinderen mogen zelf ook ideeën inbrengen. Wanneer we een uitje hebben informeren wij de ouders en vragen wij eventueel om een autostoeltje. We maken dan gebruik van de bussen of indien noodzakelijk auto’s.

3.6 Spel en activiteiten

3.6.1 Inrichting
Wij creëren in onze leefruimtes verschillende hoeken/activiteitenplekken. We hebben bijvoorbeeld leeshoeken, bouwhoeken, tuthoeken, huishoeken, constructiehoeken, rustplekken, spelplekken, knutselplekken, timmerhoeken, enz. Hoeken/activiteitenplekken zijn afgebakende situaties waarin kinderen samen kunnen kiezen voor specifiek spel.

Daarnaast bieden we ontwikkelingsgericht materiaal aan, afgestemd op de behoefte en leeftijd van kinderen. Er is voor de creatieve ontwikkeling materiaal om te knutselen, tekenen of verven. Kinderen op de naschoolse opvang kunnen dit zelfstandig pakken. Op de kinderopvang en peuteropvang gaat dit eveneens zoveel mogelijk zelfstandig, maar waar nodig onder begeleiding.

3.6.2 Spelen, vrij/begeleid spel, samen spelen

De kinderen kunnen vrijspelen of aan begeleid spel meedoen. Ze kunnen samen spelen of juist even alleen. Pedagogisch medewerkers stimuleren en faciliteren het spel van de kinderen waar nodig. Naast de eigen groepsruimte, maken we gebruik van meerdere ruimtes binnen het IKC zoals het speellokaal en handvaardigheidslokaal. Hier worden gerichte activiteiten aangeboden.

Er is altijd toezicht van pedagogisch medewerkers tijdens het spelen in het speellokaal. Er wordt gebruik gemaakt van klein hanteermateriaal en van de banken en matten. Voor het groot gymmateriaal zijn de pedagogisch medewerkers niet bevoegd. Ook de kinderen blijven hiervan af. Kinderen dragen gymschoenen of gaan op blote voeten in verband met het risico op uitglijden.

3.6.3 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het activiteitenprogramma Uk & Puk

Vanaf de geboorte bezoekt uw kind het consultatiebureau. Het consultatiebureau kan vanaf 18 maanden van mening zijn dat uw kind wat extra ondersteuning in zijn ontwikkeling kan gebruiken.

Uw kind krijgt dan een VVE-indicatie (doelgroepkind) en mag een extra dagdeel naar de peuteropvang en/of kinderopvang. Dit aanbod wordt volledig gefinancierd door de gemeente Midden-Drenthe (zie hoofdstuk 2.7.3. peuters met een VVE indicatie).

Voor deze kinderen zorgen wij voor een “warme overdracht” naar school (zie ook hoofdstuk 3.8.8). Al onze pedagogisch medewerkers zijn VVE-gecertificeerd of worden zo snel mogelijk opgeleid als ze in dienst treden.

Het activiteitenprogramma Uk & Puk zet in op de volgende uitgangspunten en kernbegrippen:
Spelen is ontdekken. En spelen is groeien. Daarom staat spelen centraal in Uk & Puk. Alle activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Natuurlijk draait het bij Uk & Puk niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk & Puk biedt situaties aan, waarin baby’s, dreumesen en peuters nieuwe ervaringen en vaardigheden op kunnen doen, door actief bezig te zijn en lekker te spelen! Kinderen mogen meedoen aan activiteiten, ze hoeven niet. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het kind bepaalt onder invloed van behoefte, belangstelling, ontwikkeling en betrokkenheid of het deelneemt aan activiteiten. De pedagogisch medewerker kan dit beïnvloeden door de activiteit zo uitdagend en boeiend mogelijk te brengen en deze met herhaling aan te bieden. In de meeste situaties doen de kinderen uit zichzelf enthousiast mee!

Uk & Puk is een totaalprogramma. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, de sociaal-emotionele vaardigheden en de motorische- en zintuiglijke vaardigheden. Ook heeft Uk & Puk aandacht voor de eerste rekenprikkels.

De pop Puk is de hele dag bij de kinderen en doet met alle dagelijkse activiteiten gewoon mee. Voor de kinderen is Puk een vertrouwd, herkenbaar figuur. Bij de activiteiten van het VVE-programma speelt de handpop Puk een grote rol. Het programma stimuleert de ontwikkeling van baby’s, dreumesen en peuters. Door te spelen en te ontdekken. Uk & Puk vraagt van pedagogisch medewerkers een actieve rol. Het programma voorziet hierin.

Uk & Puk besteedt aandacht aan de doorgaande ontwikkelingslijnen voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Daardoor versterkt Uk & Puk een basis voor het basisonderwijs. Als extra steuntje in de rug is er voor bijna 4-jarigen het activiteitenthema: Ik ga naar de basisschool. In het programma staat de themahoek centraal waarin kinderen spelenderwijs kunnen leren en ontdekken.

In de kinderopvang en de peuteropvang wordt aandacht besteed aan verschillende thema’s en vieringen. Het activiteitenplan wordt jaarlijks opgesteld. Hierin zijn vaste activiteiten opgenomen zoals bijvoorbeeld Vader- en Moederdag, opa en oma week, Pasen, Sinterklaas, Kerst, Kinderboekenweek etc. Het activiteitenplan ligt op de locatie zodat de ouders het kunnen inzien.
Er worden jaarlijks 5 Puk thema’s gekozen en opgenomen in het activiteitenplan, de duur van een thema varieert van 4 tot 6 weken. Ieder thema wordt voorbereid door de pedagogisch medewerkers, waarbij er speciale aandacht is voor de planning van en reflectie op de aangeboden activiteiten van de doelgroepkinderen. Zie hiervoor het document Signaleren en observeren en hoofdstuk 3.8.8. Het document Signaleren en observeren is op iedere locatie aanwezig.

Een aantal vaste themawoorden wordt aangeboden om op deze wijze de woordenschat van kinderen te stimuleren en te vergroten. De ouders worden altijd (door middel van de ouderbrief) op de hoogte gebracht van het thema dat wordt aangeboden. We geven soms ook tips mee, hoe u zelf thuis op het thema in kunt spelen. Het programma “Uk & Puk Thuis” wordt hiervoor gebruikt. Soms worden ouders ingeschakeld om mee te helpen de themamaterialen te verzamelen.
Het programma gaat uit van kansen creëren en kansen bieden.

Kansen creëren: Dit is het beredeneerd aanbod van activiteiten o.a. uit het Puk- programma.
Kansen grijpen: Dit zijn ‘toevallige’ activiteiten aansluitend bij de behoefte en de belangstelling van de kinderen op dat moment en in die situatie.

3.6.4 Ontwikkelingsstimulering baby’s

Voor baby’s is het belangrijk dat ze zoveel mogelijk ervaringen opdoen met hun zintuigen. Een baby proeft, kijkt, ruikt, tast, luistert en doet zo kennis op over de wereld om hem heen. De motorische ontwikkeling speelt hierin een grote rol. Door te doen (ontdekken) ervaart en beleeft een baby zijn eigen lichaam en de nabije omgeving.

Vaste routines zijn erg belangrijk voor baby´s, deze geven een gevoel van veiligheid en houvast. Vanuit dat wat het kind kent, kan er steeds iets nieuws worden toegevoegd om bij te leren. De activiteiten die worden ingezet vanuit het programma Uk & Puk zijn gericht op de belevingswereld van de baby en geven hem de kans om nieuwe ervaringen op te doen. De pedagogisch medewerker verwoordt daarbij wat de baby doet, ze bemerkt hoe de baby reageert en waar de belangstelling naar uitgaat.

3.6.5 Activiteiten 4-13 jaar

Op de locatie worden activiteiten aangeboden waar kinderen uit de verschillende stam- en basisgroepen samen aan kunnen deelnemen. Op de naschoolse opvang werken wij aan de hand van het activiteitenbeleid met een activiteitenjaarplan vanuit Kits Primair aangevuld door eigen activiteiten in het kader van het Life Style-beleid van Kits Primair.

We hebben gemerkt dat er in de groep altijd belangstelling is voor georganiseerde activiteiten. De deelname hieraan is vrij, zodat kinderen dit zelf kunnen afstemmen op hun behoeftes. Wanneer er kinderworkshops georganiseerd worden vanuit Kits Primair, dan kunnen de kinderen zich hiervoor opgeven bij de pedagogisch medewerkers.
Naast afwisselende dagelijkse activiteiten bestaat ons activiteitenplan uit verschillende activiteiten die periodiek worden aangeboden en aansluiten bij een bepaald thema. Het thema sluit aan bij de belangstelling en behoefte van het kind. Er is een grote verscheidenheid aan aanbod van activiteiten: bijvoorbeeld sport en spel, muziek, dans, beeldend vormen, drama, ontdekken, textiele werkvormen, bouwen, natuurbeleving en techniek.

Computers worden door kinderen bewust en gecontroleerd gebruikt op de naschoolse opvang. De pedagogisch medewerker is nauw betrokken bij het gebruik van de computer. Er wordt een bewuste keuze gemaakt welke programma's op de computer gebruikt kunnen worden. Software met de leeftijdsaanduiding vanaf 12 jaar wordt niet gebruikt.
Wij zien erop toe dat er een goed evenwicht is in het spel van kinderen.

Er wordt de kinderen de mogelijkheid geboden om huiswerk te maken op de naschoolse opvang, door middel van een rustig plekje te creëren voor het kind en het eventueel te begeleiden.

3.6.6 Buiten spelen

Met de kinderen van de kinderopvang en de peuteropvang gaan we iedere dag naar buiten. We vinden het belangrijk dat de kinderen een “frisse neus” halen, het is gezond en buiten is

er veel te ontdekken en te ontwikkelen. Kinderen kunnen zich dan uitleven. Er wordt altijd onder toezicht buiten gespeeld. Op de naschoolse opvang is buiten spelen ook altijd mogelijk en we proberen de kinderen te stimuleren om elke dag in ieder geval een moment buiten te spelen. Onze buitenruimtes zijn specifiek ingericht voor spel en ontdekken. Er is ruimschoots speelmateriaal aanwezig om zich buiten te vermaken.

Oudere kinderen vanaf ca. 8 jaar mogen zelfstandig buiten spelen op het plein, mits ouders daarvoor schriftelijk toestemming hebben gegeven.

3.6.7 Feesten en verjaardagen

Rituelen zijn de ankers in de dagelijkse situatie van het IKC. Feesten en verjaardagen horen daarbij. De verjaardagen van de kinderen worden in de groep gevierd door slingers op te hangen en te zingen voor de jarige, waarna deze mag trakteren. Wij stimuleren een gezonde traktatie.

Verder besteden we aandacht aan speciale feestdagen om op deze wijze een gezellige ontmoeting te hebben met ouders en kinderen samen.

3.7 Verzorging

3.7.1 Voeding

Op het integraal kindcentrum zorgen we voor gezonde evenwichtige voeding. Conform het vastgestelde voedingsbeleid dat op de locatie beschikbaar is en via de website van Kits Primair.

Voor baby’s zorgen ouders zelf voor (fles-)voeding en eventueel voor een potje fruit. De reden hiervoor is, dat we voor baby’s zoveel mogelijk dezelfde smaken en gewoonten van thuis ook op de kinderopvang willen handhaven. Baby’s voelen zich veilig en vertrouwd bij de herkenning van de gebruiken van thuis en zo kunnen we het beste voldoen aan de behoeften van het kind. Ook is er voor de oudere kinderen de mogelijkheid om gebruik te maken van onze ontbijtservice. Deze service wordt aangeboden tot 7.30 uur.
Wanneer er kinderen zijn met allergieën dan geven de ouders dit schriftelijk door en bespreken dit bij de intake. Indien nodig kunnen ouders alternatieve voeding meegeven, of kunnen moeders komen om borstvoeding te geven.
We verzorgen geen warme maaltijden voor kinderen die aan het einde van de dag opgehaald worden van de kinderdagopvang of de naschoolse opvang. Voor kinderen die na 18.00 uur opgehaald worden, is het eventueel wel mogelijk om meegebracht eten op te warmen in de magnetron. Dit doen we uitsluitend tussen 17.00 en 17.30 uur in verband met de personele bezetting. Wij zorgen dan ook voor drinken.

3.7.2 Uiterlijke verzorging en hygiëne

De jongste kinderen worden gedurende het verblijf op gezette tijden verschoond, vaak na elke maaltijd of wanneer ze naar of uit bed komen en zo nodig tussendoor. Ouders nemen zelf luiers van huis mee naar de kinderopvang en de peuteropvang, zodat het kind dezelfde luier draagt als thuis. Ook dit bevordert het veilige en vertrouwde gevoel van thuis en verkleint het risico op vervelende en pijnlijke luieruitslag.
De pedagogisch medewerkers hanteren bepaalde richtlijnen met betrekking tot het verschonen van de kinderen en denken daarbij aan hun persoonlijke hygiëne en die van de kinderen.
Kinderen die zelf naar het toilet gaan, worden gestimuleerd na iedere toiletgang hun handen te wassen.

Ook wanneer kinderen aan tafel gaan worden eerst de handen gewassen. Na het eten maken kinderen hun gezicht en handen schoon.

Mocht een kind nog niet zindelijk zijn dan wordt in overleg met de ouders afgesproken hoe de pedagogisch medewerker de zindelijkheid stimuleert. Te denken valt aan het op vaste tijden naar de wc laten gaan, complimenten geven als het goed gaat en extra reservekleding op de groep of eventueel een wc beloningskaart. Dit helpt alleen wanneer de ouders er ook actief mee zijn.

Bekend is dat sommige kinderen bij druk spelen en spanningen zoals voor het eerst naar school gaan, af en toe nog wel eens in de broek plassen. De pedagogisch medewerker stelt het kind gerust en helpt bij het verschonen.

Wanneer de zon volop schijnt, worden kinderen regelmatig ingesmeerd met beschermende zonnebrandcrème. Tussen 12.00 uur en 15.00 uur laten we de kinderen dan binnen spelen of buiten in de schaduw.

Kinderen mogen bij ons vies en nat worden. We gaan er vanuit dat ouders rekening houden in de kledingkeuze passend bij de weersomstandigheden, zodat buitenspel altijd mogelijk is. Hierbij geldt, dat de eigen kleren als reservekleren uw kind een prettiger gevoel kunnen geven dan het gebruik van leenkleding.

3.7.3 Ziekte

Voor wat betreft het omgaan met “besmettelijke” ziekten hanteren wij zoveel mogelijk de richtlijnen van de GGD. Daarnaast kent Kits Primair een protocol hoe te handelen bij zieke kinderen dat wordt uitgereikt bij de intake.

3.7.4 Slapen

De kinderen van de kinderopvang hebben de beschikking over slaapkamers om in te slapen. In deze kamer staan enkele bedden en/of stapelbedden. Afhankelijk van de leeftijd slaapt het kind boven of beneden in het stapelbed.

Alle kinderen die overdag slapen liggen zoveel mogelijk in een eigen bed. We gebruiken babyfoons als kinderen niet in de (direct) aan de groep grenzende slaapkamer slapen.

Kinderen slapen in een (eventueel door de ouder meegebrachte) slaapzak of onder een katoenen deken. De reden hiervoor is dat het gebruik van een dekbed het risico op wiegendood kan verhogen.

Kinderen mogen met hun eigen knuffel en/of speen slapen. Kleine baby’s, die nog niet kunnen draaien, laten wij eventueel ook in een kinderwagen slapen.

Kinderen die niet meer overdag slapen willen wij toch een rustmoment aanbieden. Zij snoezelen ’s middags een uurtje, zoveel mogelijk in de groepsruimte op snoezelbedden of houden zich bezig met een rustige activiteit.

We proberen rekening te houden met het slaapritme thuis. Soms blijkt dat het ritme op de kinderopvang toch anders wordt dan thuis, omdat het leven op de kinderopvang anders is dan thuis. We overleggen altijd met ouders wanneer het slaapritme aangepast moet worden, bijv. als een kind dat thuis ‘s middags niet meer slaapt op het dagverblijf toch elke keer in slaap valt.

Wij stimuleren het buitenslapen van de kinderen, omdat bewezen is dat het erg gezond voor kinderen is en dat kinderen die binnen moeilijke slapers zijn, juist buiten goed kunnen slapen. Kinderen slapen in kinderwagens of in speciaal hiervoor gemaakte bedhuisjes. Tijdens alle weertypen, behalve bij mist en extreem weer kunnen kinderen buiten slapen.

Buikligging en vastleggen van kinderen wordt door de GGD ontraden, omdat het risico's met zich meebrengt. In principe volgen wij daarom dit advies. Toch komt het voor, dat ouders heel graag willen dat hun kind op de buik slaapt of vastgelegd wordt, omdat het kind anders niet kan slapen. We zullen aan deze nadrukkelijke wens van de ouders wel tegemoetkomen, maar dragen niet de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid als er toch iets misgaat. Wij laten ouders dan ook een formulier ondertekenen waarin zij dit verzoek doen en zelf alle verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid dragen.

Ook het inbakeren van kinderen komt steeds vaker voor. Op advies van het Consultatiebureau bakeren ouders hun kind, dat slecht slaapt of een zogenaamde huilbaby is, in. Inbakeren gebeurt nooit op eigen initiatief van ons, maar alleen op verzoek van de ouders en nadat wij door de ouders geïnstrueerd zijn (aangezien inbakeren niet bij elk kind op dezelfde manier gedaan wordt). Ook bij het verzoek tot inbakeren zullen wij ouders een formulier (zoals hierboven beschreven) laten invullen.

3.8 Ontwikkeling

3.8.1 Basale ontwikkelingsbehoeften

Een veilige omgeving is hierbij onmisbaar. Het is belangrijk dat een kind zijn emoties kan en durft te uiten, zoals lachen, huilen, boos zijn, verdriet en aanhankelijkheid. Daarnaast moet het kind leren omgaan met o.a. teleurstellingen, winnen/verliezen, geduld hebben en luisteren naar de ander. Spel biedt het kind de mogelijkheid om ervaringen uit te spelen en te verwerken, in bijvoorbeeld ieder kind is een apart individu en vraagt om persoonlijke aandacht. Wij vinden het van belang om kinderen sensitief te benaderen. Dit houdt in, dat de pedagogisch medewerker zich aanpast aan het niveau en de emotionele situatie van het kind.

Jonge kinderen op de kinderopvang en de peuteropvang zijn meer afhankelijk van de volwassene. De pedagogisch medewerker laat het kind zoveel mogelijk zelf ontdekken wat het wel en niet kan. Zo stimuleer je de zelfredzaamheid van een kind.

Wanneer de kinderen van de kinderopvang en de peuteropvang naar het basisonderwijs gaan, wordt door het IKC het nodige van hun zelfredzaamheid verwacht. Zelfstandigheid kan worden gestimuleerd door bijvoorbeeld de kinderen zelf hun brood te laten smeren, billen te vegen en schoenen aan of uit te doen. Wanneer een kind hier nog moeite mee heeft, zal de pedagogisch medewerker helpen. Het doel is om een kind zoveel mogelijk zelfstandig te laten worden. Samen met de ouders wordt de ontwikkeling van de zelfstandigheid op de naschoolse opvang ingevuld door samen af te spreken en vast te leggen wat het kind al zelfstandig kan en mag. (Bijvoorbeeld buitenspelen of het naar huis gaan).

Baby: Vraagt lichamelijk om aandacht en herhaalt handelingen die succesvol zijn. Het reageert op terugkerende handelingen en begint met pakken en naar de mond brengen van eten. Het kan gevoelens van vreugde en verdriet uiten en richt zich op mensen uit de naaste omgeving, reageert op de stem door gelaatsuitdrukkingen. De baby zoekt contact met vertrouwde kinderen.

Dreumes: Reageert op en benoemt eigen naam. Het kan eenvoudige handelingen zelf doen en begint met probleemoplossend gedrag. De dreumes start met het zelfstandig eten. Het toont emoties op reacties van anderen en gaat over van een eenkennige fase naar meegaand gedrag gericht op volwassenen. Ook laat de dreumes in toenemende mate zien dat het contact legt met andere kinderen en volwassenen, maar blijft daarbij gericht op de eigen activiteit.

Peuter: Na de koppigheidsfase gaat het kind woorden als "ik" en "zelf" gebruiken, ook gaat het onderscheid maken tussen de ander en ik. Het kan van enkelvoudige, eenvoudige

handelingen naar een eenvoudige activiteit met meerdere handelingen in volgorde komen. De peuter maakt een start met zindelijk worden en zijn om uiteindelijk zelfstandig naar het toilet te kunnen gaan. Het maakt een overgang van heftig emotioneel reageren naar minder halsstarrig gedrag. Start met het in woorden brengen van basale gevoelens.
Van het volgen van de volwassenen kan er een overgang plaatsvinden waarbij verzet richting de volwassene en het doorzetten van de eigen wil, plaatsvindt. Het kan daarbij koppig reageren.
Er is in toenemende mate gedrag te zien dat gericht is op andere kinderen, daarbij zien we genegenheid, interesse voor de ander en imitatie.

3.8.2 Speel- werkgedrag

Spel is voor kinderen een vorm van uiten, ontdekken, leren, verwerken, ervaren en oefenen. Via spel ontwikkelen kinderen zich. Daarom neemt spel een belangrijke, centrale rol in, in hun leven. In het IKC wordt ruimte gegeven aan een gevarieerd aanbod van spelvormen, zowel binnen als buiten.

Baby: Herhaalt bewegingen en geluiden uit zichzelf. Gaat steeds meer materialen gebruiken.

Dreumes: Speelt met en verkent materiaal, heeft behoefte aan een herhalende spelbezigheid. De dreumes heeft behoefte aan speelmateriaal gericht op zintuigelijke ervaring. Het begint met het verwoorden van handelingen.

Peuter: Er volgt een ontwikkeling van functioneel spel (korte fragmenten zonder samenhang) naar imitatiespel met daarbij gebruik van taal uit de directe omgeving. Het “spelverhaal” start, vanuit functioneel spel naar spel met verschillende “rollen”, naar fantasiespel met rollen, peuters nemen eigen ervaring mee hierin, er nog geen sprake van samenspel.

3.8.3 Motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling betreft de ontwikkeling van de lichaamsbeheersing. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleine en grote motoriek. De kleine motoriek wordt gestimuleerd door het spelen met Duplo/Lego, kralen, Nopper, puzzels en tekenen, prikken, plakken, knippen en dergelijke fijnere activiteiten, waarbij de handen en de vingers specifiek gebruikt worden.

De grote motoriek wordt buiten uitgedaagd door rennen, fietsen, klimmen en klauteren, balspelen etc. Ook door kringspelen, dansen en peutergym wordt deze motoriek vergroot. We maken regelmatig gebruik van het speellokaal.

Baby: Hoofd en rug worden steeds stabieler, er wordt bewogen als reactie op de omgeving. Beweegt om dingen te kunnen pakken. De eerste aanzet tot zitten, kruipen en lopen wordt gedaan. Het kan grijpen richting een voorwerp en deze uiteindelijk tussen duim en enkele vingers pakken.

Dreumes: Begint met zelf lopen, eventueel met voorwerpen (loopfiets, blokkenkar, wagentje) gaat zo de omgeving verkennen. De fijne motoriek wordt verfijnder. Kan blokjes op elkaar plaatsen.

Peuter: Zoekt grof motorische uitdagingen en heeft behoefte aan spelletjes met bewegings- en lichamelijke ervaringen. Evenwicht en balans ontwikkelt zich steeds meer.
Vanuit de vuistgreep ontwikkelt zich een pincetgreep, is nog niet een bepaalde voorkeurshand aanwezig.

3.8.4 Taalontwikkeling

Een belangrijk onderdeel van de dag is het stimuleren van de taalontwikkeling. We leggen veel uit en benoemen de dingen die we doen en zien. Door kinderen zoveel mogelijk overal bij te betrekken stimuleer je eveneens de taalontwikkeling.

Naast de dagelijkse bezigheden is ook zingen een activiteit die de taalontwikkeling bevordert alsmede het voorlezen, plaatjes benoemen etc. Op de kinderopvang en peuter opvang wordt aan de hand van de activiteiten van Uk & Puk de taalontwikkeling gestructureerd gestimuleerd.

Heel belangrijk is ook het gebruik van lichaamstaal voor met name baby's, maar ook de grotere kinderen zijn erg ontvankelijk voor de manier waarop de medewerkers kijken en wat er door middel van handen en houding duidelijk gemaakt wordt.
Ook doen we mee aan de Nationale Voorleesdagen en de Kinderboekenweek, allebei projecten ter bevordering van taal.

Dit geldt voor zowel de kinderopvang, peuter opvang als de naschoolse opvang. Verder wordt de taalontwikkeling op de naschoolse opvang gestimuleerd door groepsgesprekken aan te gaan, voor te lezen en er zijn taalspelletjes. Ook wordt er op taalgebruik gelet en hoe we met elkaar praten.

In alle groepsruimtes zijn leeshoeken gecreëerd, waarin kinderen op eigen initiatief kunnen lezen.

Baby: Maakt kirrende en herhaalde geluidjes, om vervolgens woorden te brabbelen van meerletter klanken. Reageert op geluiden uit de omgeving (glimlacht) en herkent veelgebruikte woorden en namen van familieleden, het kind reageert verbaal (brabbelt) en non-verbaal op vertrouwde personen.
Dreumes: Spreekt eerste woorden uit en vereenvoudigd langere woorden. Vanuit de één woordfase volgt een overgang naar tweewoord zinnen, de woordopbouw is echter nog onvolledig. De actieve woordenschat bestaat uit ongeveer 10 à 20 woorden en de ontwikkeling van de passieve woordenschat is erg groot, het kind begrijpt concrete aanwijzingen en begint met het zich mondeling uitdrukken in monologen.

Peuter: Het kind kan eenvoudige woorden, lettergrepen en uiteindelijk alle klanken duidelijk uit. Gaat vanuit twee woord zinnen naar eenvoudige meer woord zinnen om vervolgens grammaticaal juiste zinnen uit te spreken met meervoudsvormen en verkleinwoordjes. Het kind kan eenvoudige taal-denk-relaties leggen en gaat taal gebruiken om eigen behoeften uit te drukken en zichzelf te bevestigen. Taal is voor een peuter verbonden aan het hier en nu.

3.8.5 Symboolontwikkeling

Al jong ontwikkelen kinderen zich in (de voorbereiding op) het lezen en schrijven. Dit is bij een gemiddeld ontwikkelend kind een spontaan gebeuren vanuit een intrinsieke motivatie en eigen initiatief. Om de gelegenheid te bieden tot het ontwikkelen hiervan, bieden wij enige activiteiten en materialen aan die hiervoor geschikt zijn.

De dagelijkse activiteiten zijn een belangrijk onderdeel: de naam op de tekening schrijven, samen bekers tellen, pepernoten eerlijk verdelen, hoeveel jaar ben je, dobbelsteen gooien bij een gezelschapsspel, wat is de grootste of de kleinste, enz. Daarnaast hebben we materialen als woord/letterpuzzels, letterstempels, cijfers, dobbelstenen, boekjes en ander spelmateriaal wanneer kinderen hieraan toe zijn. Kinderen maken hierin hun eigen keuzes. Ook kunnen woordkaarten opgehangen worden, die bij de thema's passen.

Baby: Reageert op menselijk geluid en start met het zelf maken van geluiden. Kan een aantal voorwerpen volgen met de ogen en kijkt steeds langer naar complexere afbeeldingen. Het start met brabbelen van eerste woordjes.

Dreumes: Gaat dingen benoemen in eigen woorden en heeft hetzelfde woord voor meerdere dingen die op elkaar lijken. Het kind kan kleine hoeveelheden onderscheiden.

Peuter: Wil graag samen een boekje bekijken en start met imitatie van leesgedrag, nog onherkenbare schrijfsels. Het tellen is nog betekenisloos maar ontwikkelt zich naar het begrip van tellen en de hoeveelheid. Synchroon tellen is in ontwikkeling.

Daarnaast noemen we nog een aantal andere ontwikkelingsgebieden:

3.8.6 Creatieve ontwikkeling

De creatieve ontwikkeling is onder te verdelen in het creatief denken en het kennismaken met allerlei materialen op het gebied van handvaardigheid, drama en muziek.
Bij het stimuleren van de creatieve ontwikkeling leggen we de nadruk op het *proces* en niet op het resultaat.
We bevorderen de creatieve ontwikkeling door:

- dans
- muziek
- tekenen, plakken, schilderen etc.
- fantasiespel
- verkleedspel
- experimenteren

3.8.7 Seksuele ontwikkeling

Kinderen ontwikkelen zich op seksueel gebied in verschillende tempo's. Jonge kinderen ontdekken dat er een verschil is tussen jongens en meisjes, bijvoorbeeld tijdens de toiletgang. Ook wanneer ze "doktertje" of "vader en moedertje" spelen in de huishoek, kunnen ze ontdekken dat er verschil in geslacht is. We hebben zoveel mogelijk jongens- en meisjespoppen om mee te spelen.

De pedagogisch medewerkers zien erop toe dat er op een verantwoorde manier omgegaan wordt met gedrag gericht op exploratie van het andere geslacht zonder dat het grenzen overschrijdt. Kinderen ontdekken, ervaren en ontwikkelen zich en 'het experimenteren' hoort bij de ontwikkeling. We willen hier op een natuurlijke wijze mee omgaan. Een kind moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen, maar tegelijkertijd zullen we het kind zo nodig duidelijk maken dat het goed is om te weten dat seksuele gevoelens en daarbij horende handelingen privé zijn en grenzen heeft.

3.8.8 Observaties, de rol van de groepsleiding

3.8.8.1 Observaties

Tijdens ons werk zijn we voortdurend aan het observeren; Hoe spelen kinderen? Zitten ze goed in hun vel? Speelt een kind veel alleen? Wat kan er aan de hand zijn? Maar soms is het ook gewoon leuk om kinderen in hun fantasiespel bezig te zien en te zien hoe ze dingen uitbeelden of onderling oplossen.

Het observeren heeft consequentie voor ons handelen als pedagogisch medewerker. Hierdoor kun je het aanbod aanpassen, omdat je merkt dat er bijvoorbeeld bepaalde behoefte aan "nieuwe" uitdagingen is. Ook heeft het consequentie voor de benadering van kinderen of hoe je met ze om moet gaan.

Signalering van het ontwikkelingsverloop gebeurt door middel van systematische observaties in dagelijkse situaties. In die situaties vindt de ontwikkeling plaats, dus daar moeten we zijn om betekenisvolle informatie te verkrijgen. Het gaat er niet alleen om welke zaken het kind heeft ontwikkeld, maar ook op welke manier. Dus niet alleen wat, maar ook hoe.

Door de inzet van ontwikkelingsvolgmodel BOSOS 0-4 worden de opbrengsten van baby's , dreumesen en peuters goed in kaart gebracht en kan van daaruit gericht gewerkt worden aan ontwikkelingsstimulering. De pedagogisch medewerker volgt het kind en weet, aan de hand van de afgesproken signalen, wanneer en op welke onderdelen zij het kind alleen extra in de gaten moet houden of wanneer zij in actie moet komen.

Het individuele- of groepsaanbod van voorschoolse educatie kan zo worden afgestemd. Dit aanbod wordt voorbereid en ingepland met behulp van het doelenoverzicht per thema van het programma Uk & Puk. Overzichten en uitwerkingen van geplande thema's zijn te vinden in het document Signaleren en observeren. De voorbereidde thema’s geven aan op welk ontwikkelingsspeerpunt de pedagogisch medewerker zich gaat richten. Door middel van registratie op het doelenoverzicht, de evaluatie en analyse hiervan ontstaat een beredeneerd aanbod. Hierdoor wordt er een zorgvuldige overgang gecreëerd naar het basisonderwijs, waarbij het kind zich verder kan ontwikkelen.

3.8.8.2 Overzicht ontwikkelingslijnen

Er zijn 15 ontwikkelingslijnen binnen BOSOS, die gecomprimeerd worden tot 3 hoofdontwikkelingslijnen:

1. Visueel-motorische ontwikkeling
2. Taal- en cognitieve ontwikkeling
3. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Op die manier kan de pedagogisch medewerker alle gegevens uit de observatie gemakkelijk clusteren. Deze hoofdontwikkelingslijnen vormen dan de basis voor goed aanbod voor het kind.

3.8.8.3 Overdracht basisschool

Het 5-tal in te plannen thema’s per schooljaar (Uk & Puk) worden voor de zomervakantie met de onderbouwleerkrachten (in teamoverleg) doorgenomen, om af te kunnen stemmen op het educatief aanbod in de groepen 1 en 2. Naast afstemming op aanbod tussen opvang en onderwijs is er ook gezamenlijke scholing van het BOSOS volgsysteem.

De uitkomsten van het ontwikkelingsvolgmodel BOSOS 0-4 gaan (na toestemming van de ouders op het inschrijvingsformulier) rechtstreeks naar groep 1, waar verder gegaan wordt met BOSOS-Kleuters om een goede doorgaande lijn te garanderen. Binnen het IKC hebben we afgesproken dat wij alle, maar in het bijzonder doelgroepkinderen, die van de kinderopvang en peuteropvang naar groep 1 gaan, 1 maand van tevoren een zogenaamde “warme overdracht” geven.

Hierin worden niet alleen de uitkomsten van het volgsysteem besproken, ook de verder ertoe doende informatie over het kind (aanpak, benadering) en de thuissituatie. Het laatste meetmoment van BOSOS 2-4, op 3.9 jaar is hetzelfde als het eerste meetmoment BOSOS-Kleuters, op 4.3 jaar. Dit overeenkomstig meetmoment is een waardevol moment om verschillen in bevindingen tussen pedagogisch medewerker en leerkracht terug te koppelen. We evalueren eens per jaar de opbrengsten (gericht op proces ontwikkeling) van onze doelgroepkinderen, zodat deze op maat ondersteund kunnen worden.

Voor de kinderen van de kinderopvang, van 0-2 jaar, wordt in het kader van collegiale overdracht in het ‘heen- en weer schriftje’ geschreven.

3.8.8.4 Gedrag volgmodel Oog! op de naschoolse opvang

Op alle naschoolse opvang locaties van Kits Primair worden de kinderen gevolgd met het gedrag volgmodel ‘Oog!’. Met nadruk een gedrag volgmodel en geen ontwikkelings-volgmodel, want de ontwikkeling wordt op die leeftijd immers op de basisschool al goed gevolgd. Het is voor ons vooral belangrijk om het welbevinden en het gedrag van de kinderen in beeld te brengen.

Het gedrag volgmodel bestaat uit twee onderdelen:

1. **Oog!** Een vragenlijst voor de pedagogisch medewerker. De onderwerpen zijn o.a.: zelfstandigheid, relatie met de groepsleiding en de kinderen, spel en gedrag.
2. **Oog op jou!** Een vragenlijst voor de kinderen van 8 jaar en ouder zelf. Hier geven de kinderen met behulp van smiley’s aan hoe ze zichzelf en de ander zien. Bijvoorbeeld over de speelruimtes, de relaties, de activiteiten en de mening over de locatie. Door het gebruik van een gedrag volgmodel kan er nóg bewuster naar de kinderen gekeken worden. Het beeld kan hierdoor completer worden.

Daarnaast betrekken we de kinderen er zelf bij door het gebruik van de kind vragenlijst en krijgen we soms verrassend nieuwe informatie van een kind.

Het is prettig om de ouders gericht te kunnen informeren over het welbevinden en het gedrag van de kinderen. Dit doen we in de 10-minutengesprekken die wij ‘Oog!-gesprekken’ noemen.
Oog! wordt 1 keer per jaar ingevuld door de mentor van het kind.

3.8.8.5 Meldcode kinderopvang

Op alle Kits Primair locaties wordt de Landelijke Meldcode gehanteerd bij vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling, een geweld- of zedendelict door een medewerker en seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kinderen onderling. Ter ondersteuning van de medewerkers kent Kits Primair een aandacht functionaris.

De sociale kaart is in het informatieboekje toegevoegd die op elke locatie aanwezig is.

3.9 Pedagogisch handelen

3.9.1 Pedagogische visie en uitgangspunten

Om duidelijk te maken hoe Kits Primair met haar pedagogische visie omgaat, hebben we in het pedagogisch beleid een aantal pedagogische doelen vastgelegd. Zoals al eerder aangegeven, volgen we de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven.

Deze doelen en PBS bepalen onze manier van werken. Een wettelijke vereiste is dat in het pedagogisch beleid de pedagogische doelen in observeerbare termen omschreven wordt. Om aan deze wettelijke vereiste te voldoen hebben we concrete situaties beschreven per doel.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving *(Heeft een kind het naar zijn zin?)*;
2. Het bevorderen van persoonlijke competenties *(Heeft een kind iets geleerd/ontdekt dat zinvol voor hem is?)*;
3. Het bevorderen van sociale competenties *(Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?)*;

4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden *(Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?)*.

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving:
Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft energie en ruimte om te leren en zich te ontwikkelen. Zich veilig voelen is een basisbehoefte. Dit houdt in, dat de pedagogisch medewerker zich aanpast aan het niveau en de emotionele situatie van het kind. De pedagogisch medewerker geeft het kind de ruimte voor eigenheid en het zelf doen, in een gestructureerde invulling van de dag, waarbij een vast dagritme en rituelen duidelijkheid geven.

Alle pedagogisch medewerkers hebben voor het toepassen van de benodigde interactievaardigheden de TINK-training gevolgd.

Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt o.a. bepaald door de houding en werkwijze van de groepsleiding, zij zijn verantwoordelijk voor het bieden van een gevoel van geborgenheid. Het gevoel van geborgenheid wordt bepaald door de inrichting, de groep, de routines, de rituelen en de activiteiten.

We eten samen en creëren zo een groepsgevoel. Daarnaast blijft er ook veel aandacht voor het individuele kind, bijvoorbeeld tijdens verschoonmomenten, voorlezen of het spelen van een spelletje.

De pedagogisch medewerkers begroeten alle kinderen persoonlijk en zorgen ervoor dat ze zoveel mogelijk in het zicht van de kinderen blijven. Er wordt respectvol met de kinderen gecommuniceerd zonder stem verheffen. We complimenteren, geven gerichte positieve feedback aan de kinderen en leven zelf goed gedrag voor. Ook non-verbaal laten we weten dat een kind er mag zijn, dit doen we door het geven van een aai over de bol of een knipoog. We bieden structuur door het stellen van regels en grenzen deze zorgen voor duidelijkheid, waardoor kinderen veiligheid ervaren. Rituelen en routines dragen hier ook sterk aan bij. Het verjaardag ritueel, of de routine van het ophalen van school geeft houvast. Ook concrete symbolen (gedrag verwachting kaarten) ondersteunen een gevoel van zekerheid. Kinderen moeten weten wat er gaat gebeuren en wat ze mogen doen. We leggen zoveel mogelijk uit hoe, wat, waar, wanneer.

De pedagogisch medewerkers ‘lezen’ de gemoedstoestand van kinderen in allerlei situaties om deze adequaat te kunnen benoemen. Waarbij het benoemen bij zeer jonge kinderen vooral gaat over het benoemen van individuele gevoelens en bij de wat oudere kinderen om het benoemen van gedeelde gevoelens van verschillende kinderen.

We respecteren de autonomie van het kind door de ruimte te geven om zichzelf te zijn, om eigen keuzes te maken en zelfinitiatieven te nemen. De kinderen mogen hun eigen grenzen ontdekken en we willen luister naar hun ideeën en behoeften. We helpen daar waar nodig, troosten, bieden de kinderen succeservaringen, geven het zelfvertrouwen en laten het kind voelen dat we er voor ze zijn.

Alles zal meespelen dat het kind een fijne dag heeft en zich durft te ontwikkelen.

Op momenten wanneer vanuit de naschoolse opvang en kinderopvang kinderen samengevoegd worden zijn er specifieke aandachtspunten met betrekking tot de allerjongsten voor de pedagogisch medewerker, zoals:

De ruimte: Er wordt gezorgd voor een rustige plek waar een jong kind zich eventueel terug kan trekken om rustig te spelen. Dit kan afgescheiden zijn, maar kan ook een duidelijk herkenbare speelplek zijn bijvoorbeeld op een speelkleed.

Pedagogisch handelen: Wanneer er 2 pedagogisch medewerkers op de groep staan, verdelen zij zich zo mogelijk qua aandacht en zorg over de verschillende leeftijdsgroepen. De pedagogisch medewerkers beschermen in principe alle kinderen met hun aandacht en zorg, maar in het bijzonder de allerjongsten. Door goed te observeren weten zij wanneer extra zorg, aandacht of bescherming nodig is.

Activiteiten: De drukke speelactiviteiten zijn zo mogelijk buiten of in de speelgang of het speellokaal. Daar kunnen de oudere kinderen hun energie kwijt.

Groep: In de praktijk blijkt dat oudere kinderen zich erg verantwoordelijk voelen voor de jongsten. Oudere kinderen passen automatisch hun gedrag aan in de buurt van de jongsten. Dit is een positief effect van het samenvoegen van leeftijdsgroepen. Zij mogen met hen spelen, maar kunnen de jongsten niet verzorgen, zoals tillen, verschonen of het naar bed brengen.

Uiteindelijk zal de aandacht en de sensitieve houding van de pedagogisch medewerker de beste bescherming zijn voor de emotionele veiligheid van de kinderen.

2. Het bevorderen van persoonlijke competenties:
Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen persoonlijke identiteit te ontwikkelen. Ze moeten kunnen ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze willen!
De persoonlijke competenties helpen een kind om de wereld te ontdekken en zich te ontwikkelen. Ze geven de mogelijkheid om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden.

Dit is eerder in concrete situaties beschreven bij Spel en activiteiten. En vervolgens bij Speel- en werkgedrag.

3. Het bevorderen van sociale competenties:
Met het begrip sociale competentie bedoelen we sociale kennis en vaardigheden. Bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, jezelf presenteren, conflicten voorkomen en oplossen, voor jezelf opkomen, of het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Het contact met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen zorgt voor het ontwikkelen van de sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen in hun interacties, om zo spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij te brengen. We zijn bewust van onze voorbeeldrol. We zorgen voor een kansrijke omgeving en actieve situaties.
Dit is eerder beschreven bij in hoofdstuk 2.5.

4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden:
Leren wat wel en niet mag: wanneer is je gedrag sociaal acceptabel? Er zijn veel ongeschreven gedragsregels in de kinderopvang; je mag een ander geen pijn doen, samen opruimen, zuinig op elkaars spullen zijn, eerlijk zijn, respect voor de natuur, mooie dingen maken, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in de maatschappij.

Door een warme, voorspelbare en autonomie-ondersteunende begeleiding, ervaren kinderen een veilige basis van waaruit ze de wereld kunnen verkennen. We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving.

3.9.2 Corrigeren / belonen / straffen

De kernprincipes die wij bij PBS hanteren, zijn:

1. Ontwikkel duidelijke gedragsverwachtingen
2. Communiceer je verwachtingen
3. Herken en bekrachtig gewenst gedrag
4. Minimaliseer de aandacht voor ongewenst gedrag
5. Wees duidelijk en consequent met de gevolgen.

Corrigeren gebeurt vanuit een positieve instelling. Hierbij vinden we het belangrijk aan te geven wat we van een kind verwachten in plaats van aan te geven wat het kind niet moet doen. Alle medewerkers worden betrokken bij het formuleren van de waarden van ons IKC en bij de uitvoering van de verschillende interventies. De gedragsverwachtingen worden benoemd, voorgedaan, herhaald en visueel gemaakt. Zo weten de kinderen hoe het gedrag behorende bij de gedragsverwachting er concreet uitziet. De nadruk ligt op het gewenste gedrag!

Gewenst gedrag wordt beloond met complimenten. De aandacht voor ongewenst gedrag wordt minimaal gehouden. Pedagogisch medewerkers werken actief aan een verhouding van 4:1. Dat betekent vier positieve bekrachtigers tegenover één correctie. Bekrachtigen gebeurt met name door het geven van complimenten gekoppeld aan gewenst gedrag.

Ongewenst gedrag corrigeren we met een positief gestelde correctie (‘rustig lopen’ is positief gesteld, het benoemt het gewenste gedrag en ‘niet rennen’ is negatief gesteld, het benoemt het ongewenste gedrag). We corrigeren op het moment zelf, zodat kinderen de koppeling kunnen maken met hun eigen gedrag. Correcties geven we nabij het kind, met oogcontact en/of fysiek contact, en op een rustige toon. Het gedrag wordt hierin losgekoppeld van het kind.

Straffen is een negatieve correctie. Dit willen we vermijden. Met straffen bouw je niet aan een goede relatie, het geeft een negatieve sfeer. Van straffen leren kinderen niet veel, het effect is kort en zeker niet blijvend. Positief stimuleren is een veel zinvoller alternatief. Als een kind op de naschoolse opvang duidelijk grensoverschrijdend gedrag laat zien dan wordt dit door de medewerkers geregistreerd op een gedrag incidentenregistratie en ingeleverd bij de intern begeleider van de school.

3.9.3 Groepsregels en –afspraken

Voor correcties heb je als basis duidelijke, zinvolle en positief gestelde regels nodig. Kinderen moeten weten waarom deze regels gesteld zijn, pas dan kunnen ze betekenisvol voor hen zijn. We bieden daarom momenten aan waarin goed gedrag geoefend kan worden, kinderen weten zodoende hoe gedragsverwachtingen er concreet (gedragsverwachtingskaarten) uitzien.

3.9.4 Pesten

In onze PBS-aanpak streven we ernaar om pesten te voorkomen, op het IKC wordt pesten niet getolereerd. Wij werken daarom met een anti-pest protocol.

3.9.5 Kinderparticipatie

Omdat we oog hebben voor het welbevinden van onze kinderen, hechten we waarde aan de autonomie van het kind. Dat betekent dat kinderen de ruimte krijgen om mee te denken, mee te beslissen, eigen keuzes te maken en medeverantwoordelijk zijn.

Iedere naschoolse opvang-locatie heeft een vorm van kinderparticipatie of is deze aan het ontwikkelen. Hierdoor bevorderen we het democratisch burgerschap. Kinderparticipatie kan plaatsvinden door het vormen van een kinderraad, een kinderkrant, zelf samengestelde groepsregels, eigen initiatieven voor activiteiten, een ideeënbus enz. Ook door de opmerkingen in de kind vragenlijst “Oog op jou!” serieus te nemen, geven we de kinderen de mogelijkheid te participeren.

3.10 Ouders

3.10.1 Verantwoordelijkheid

De contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders zijn van essentieel belang. Ouders en pedagogisch medewerkers hebben een gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij de wensen van de ouders uitgangspunt zijn voor de opvang. Wederzijdse informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

Bij de inschrijving en intake worden gegevens van het kind en van de ouders genoteerd. Aan het eind van de dag, of het dagdeel, wanneer de ouders hun kind komen halen, is er informeel contact tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers.

Kits Primair maakt voor oudercontacten gebruik van een ouderportaal. Via dit portaal kunnen bijvoorbeeld ziekmeldingen doorgegeven worden, maar kunnen pedagogisch medewerkers en ouders ook informatie uitwisselen.

Ouders zijn bij het halen en brengen van de kinderen verantwoordelijk voor hen.
Ouders melden kinderen af bij de backoffice kinderopvang of via het ouderportaal wanneer het kind ziek is of geen gebruik maakt van de opvang op die dag, dit is belangrijk i.v.m. de inzet van personeel, maar vooral natuurlijk omdat het kind wordt verwacht.

3.10.2 Groepsmap voor de groepsleiding

Alle groepen hebben een groepsmap, waarin de pedagogisch medewerker alles noteert wat van belang is om te weten voor andere collega’s, zoals gemaakte afspraken met ouders, belangrijke informatie over de kinderen en andere organisatorische berichten.

De bakjes en vakjes van de kinderen worden eveneens gebruikt om eventuele post voor ouders in te verspreiden, het is aan de ouders om deze bakjes regelmatig te controleren op eventuele post. Als ouder van Kits Primair ontvangt u tevens een digitale Kits Primair nieuwsbrief.

3.10.3 Oudergesprekken

Wanneer een ouder behoefte heeft aan een gesprek over de ontwikkeling van zijn/haar kind kan er altijd een afspraak worden gemaakt.

Wanneer een ouder over het kind of de gang van zaken op de naschoolse opvang wil spreken met de pedagogisch medewerker, dan kan dit bij het ophalen van het kind, of er kan een afspraak gemaakt worden voor een rustig moment. Rond de 1e en 2e verjaardag van het kind vindt er een 10 minuten gesprek met ouders plaats. De uitkomsten van de observatiemomenten BOSOS 0,9 maand, 1,9 jaar, 2.9 jaar en 3.9 jaar worden in een 10 minuten gesprek toegelicht. De mentor van het kind plant hiervoor een afspraak met ouders.

Naar aanleiding van het gedragsvolgsysteem ‘Oog! op jou’ op de naschoolse opvang worden ouders 1 keer per jaar uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek met de betreffende mentor over het welbevinden van hun kind(eren).

3.10.4 Oudercommissie
Op het IKC is een oudercommissie actief waarin ouders van verschillende groepen zitting hebben. Ouders hebben inspraak in de gang van zaken op het IKC en namens de ouders geeft de Oudercommissie (OC) advies. Vanuit de Oudercommissie kan een ouder zitting nemen in de Centrale Oudercommissie (COC) van Kits Primair die overlegt met de directeur-bestuurder en adviseert over beleid dat Kits Primair breed wordt ingevoerd. Nieuwe ouders kunnen zich aanmelden voor de OC.

3.10.5 Klachtenprocedure
Klachten willen we graag zo goed mogelijk oplossen. Heeft u een klacht, bespreekt u dit dan met de pedagogisch medewerker, de pedagogisch coach of de IKC-directie van de locatie. Ook kunt u uw klacht kenbaar maken via het contactformulier op onze website of via een mail.

Daarnaast is Kits Primair aangesloten bij De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen en het daaraan verbonden Klachtenloket Kinderopvang en Peuterspeelzalen. De brochure “klachtenbehandeling Stichting Kindcentra Kits Primair” en de brochure “hoe werkt De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen” is op te vragen bij de backoffice (0593-535101) kinderopvang van Kits Primair.

3.10.6 Tot slot
In het informatiepakketje dat ouders krijgen bij de aanmelding zitten belangrijke formulieren die ingevuld en ondertekend moeten worden. Dit zijn formulieren waarop wij gegevens van de kinderen kunnen terughalen wanneer deze nodig zijn. Het is een onderdeel van het kind dossier.

De inspectierapporten van de GGD zijn te vinden op de website van Kits Primair, www.kitsprimair.nl en in te zien op de locatie. Overige informatie kunt u vinden op www.ggddrenthe.nl